

Voor wie is deze folder bestemd?

Deze folder is bestemd voor intermediairen en vrijwilligers die in hun werk te maken hebben met mensen zonder verblijfsvergunning.

- Voorlichters in Eigen Taal en Cultuur
- Zorgintermediairs
- wmo ambassadeurs
- Vrijwilligers van migranten- en vluchtelingenorganisaties
- Geestelijke verzorgers
- Vrijwilligers van (migranten)kerken

Wat biedt deze folder?

Informatie over de basisrechten en plichten van mensen zonder verblijfsvergunning.

- Recht op medisch noodzakelijke zorg
- Recht op onderwijs
- Recht op juridische hulp
- Familierecht
- Huurrecht
- Geen recht op werk, wél recht op minimumloon

Meer informatie?

'Basisrechten voor ongedocumenteerden: Informatie' en 'Basisrechten voor ongedocumenteerden: Wetteksten & andere bronnen', Stichting LOS en OKIA (verkrijgbaar bij Stichting LOS).

Nuttige adressen:

- College voor zorgverzekeringen (cvz)
T 020 797 89 47 www.cvz.nl
- Lampion, het landelijke informatie- en adviespunt over zorg aan illegalen
T 030 234 98 55 www.lampion.info
- Dokters van de Wereld
T 020 408 34 24 www.doktersvandewereld.nl
- Stichting LOS, Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt
T 030 299 02 22 www.stichtinglos.nl
- Defence For Children International (dci)
T 020 420 37 71 www.ilegaalkind.nl
- Het Juridisch Loket www.hetj.nl

PHAROS

Vormgeving: Studio Casper Klaasse

Basisrechten en plichten van ongedocumenteerden in Nederland

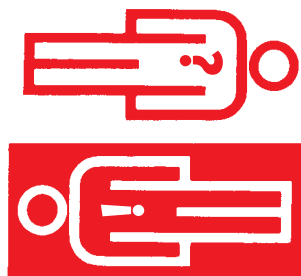
Voor iedereen die mensen
zonder verblijfsvergunning
ondersteunt

PHAROS / STICHTING LOS

Koppelingswet

Sinds 1998 is de Koppelingswet van kracht. Het doel van deze wet is het ontmoeden van ongedocumenteerd (illegaal) verblijf in Nederland. Sinds de invoering van deze wet is het recht op collectieve voorziening verbonden aan het verblijfsrecht. Het gevolg hiervan is dat ongedocumenteerden uitgesloten zijn van deze voorzieningen. Zij kunnen zich bijvoorbeeld niet meer verzekeren tegen ziektekosten, en komen niet in aanmerking voor bijstand en andere uitkeringen. Toch hebben ongedocumenteerden wel bepaalde rechten en plichten net zoals andere burgers in Nederland.

Er komen hier dagelijks ook mensen zonder verblijfsvergunning om een hapje te eten, uit te rusten en met anderen in contact te komen. Zij stellen ook vragen die wij soms niet kunnen beantwoorden. Vaak zijn het vragen over medische zorg, werk en huisvesting. Wij kunnen ze helaas niet goed helpen omdat wij onvoldoende weten over hun rechten en plichten in Nederland.
(vrijwilliger migrantenhulporganisatie)

Recht op medisch noodzakelijke zorg

Mensen zonder geldige verblijfsvergunning en zonder verzekering hebben in Nederland recht op medisch noodzakelijke zorg. Een dokter bepaalt welke zorg medisch noodzakelijk is. In de praktijk gaat het om zorg die onder de basiszorgverzekering valt: onderzoek, behandeling, medicijnen en andere zorg. Mocht de patiënt voor de zorg niet zelf kunnen betalen, dan mag een dokter de zorg niet weigeren om financiële redenen. Zorgverleners kunnen onder bepaalde voorwaarden (een deel van) de gemaakte kosten declareren bij het College voor zorgverzekeringen (cvz). Zorgverleners zijn verplicht informatie over hun patiënten geheim te houden. Zij mogen niet samenwerken met de politie of IND. Bij ziekte wordt eerst contact opgenomen met een huisarts. Als deze het probleem niet kan oplossen verwijst hij/zij naar een specialist. In elke stad bevinden zich gecontracteerde apotheken en ziekenhuizen, waar ongedocumenteerden terecht kunnen.

Recht op onderwijs

Kinderen van ongedocumenteerden zijn net als andere kinderen ook leerplichtig. Kinderen jonger dan 18 jaar volgen onderwijs op een school naar keuze. Kinderen die voor hun 18e verjaardag een opleiding zijn gestart, mogen die afmaken. Na hun 18e verjaardag is inschrijving voor hen meestal niet meer mogelijk.

Recht op juridische hulp

Ongedocumenteerden hebben recht op juridische bijstand. Tegen vergoeding van een kleine eigen bijdrage kunnen zij bijgestaan worden door een advocaat. Hiervoor is een bewijs van inkomen nodig. Bij het Juridisch Loket en/of Sociaal Raadsleden kun je gratis juridisch advies krijgen. Deze instanties zijn op de hoogte van de vreemdelingenwet en kunnen indien nodig doorverwijzen.

Familierecht

Kinderen van ongedocumenteerden moeten ingeschreven worden bij de gemeente. De inschrijving moet plaatsvinden binnen drie dagen na de bevalling in de gemeente waar het kind is geboren. Aangifte kan gedaan worden door de moeder, de vader of iemand die bij de geboorte aanwezig was (bijvoorbeeld de vroedvrouw). De persoon die aangifte doet moet een identiteitsbewijs en verblijfsvergunning hebben. Een kind krijgt automatisch de nationaliteit van de moeder. Het krijgt ook de nationaliteit van de vader als de vader met de moeder is getrouwd, of als deze het kind heeft erkend. Het kind krijgt niet automatisch de Nederlandse nationaliteit als het in Nederland is geboren.

Huurrecht

Iemand zonder verblijfsvergunning kan zich niet inschrijven bij een sociale huisvestingsmaatschappij, kan geen huisvestingsvergunning krijgen en ook geen huurtoeslag. Als een verhuurder toestemming heeft gegeven voor onderhuur, heeft de onderhuurder huurbescherming. Zowel ten opzichte van de hoofdverhuurder als de verhuurder.

Geen recht op werk, wél recht op minimumloon

Ongedocumenteerden hebben geen recht op werk, burgerservicenummer (voorheen sofinummer) en werkvergunning. Werkt hij/zij toch, zonder belastingen te betalen, dan heeft hij/zij het recht om minimumloon te ontvangen. Hij/zij valt ook onder de zorgplicht van het burgerlijk wetboek voor het waarborgen van de veiligheid van de werknemer. De werkgever kan een boete krijgen voor het in dienst hebben van een ongedocumenteerde. Bij controle loopt de ongedocumenteerde het risico om het land te worden uitgezet.